16/09/2025

Πρώτη Γενική Σύναξη των Κληρικών της Ιεράς Μητροπόλεως Αιτωλίας και Ακαρνανίας

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Αιτωλίας και Ακαρνανίας

Με θέμα: «Η θεολογική, λειτουργική, τελετουργική και ποιμαντική διάσταση της ακολουθίας του Εσπερινού» πραγματοποιήθηκε η πρώτη, για το νέο εκκλησιαστικό έτος, Γενική Σύναξη των Κληρικών της Ιεράς Μητροπόλεως Αιτωλίας και Ακαρνανίας, την Τρίτη 16 Σεπτεμβρίου 2025, στον Ιερό Ναό Αγίας Βαρβάρας Αγρινίου.
Εισηγητής ήταν ο Αιδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος Ιωάννης Γκιάφης, Πολιτικός Επιστήμων, Θεολόγος, Προϊστάμενος του Ιερού Ναού Αγίου Χριστοφόρου Αγρινίου.

Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Αιτωλίας και Ακαρνανίας κ. Δαμασκηνός τέλεσε την ακολουθία του Αγιασμού και ευχήθηκε κατάλληλα για τη νέα ιεραποστολική χρονιά σε όλους τους Ιερείς. Αναφέρθηκε στη σημασία των Ιερατικών Συνάξεων και στην ωφέλεια που προκύπτει από αυτές για όλους τους Κληρικούς, αφού «μας ανατροφοδοτούν, μας προσφέρουν την δυνατότητα είτε να ανανεώσουμε γνώσεις

που κατέχουμε είτε να αποκτήσουμε καινούριες γνώσεις, μας παρέχουν την δυνατότητα να συμπροβληματιστούμε, να συναποφασίσουμε, αλλά και να λάβουμε δύναμη ο καθένας από την παρουσία του άλλου, αφού είμαστε μία Αδελφότητα και θα πρέπει η προσευχή του ενός να ενισχύει και να στηρίζει την διακονία του άλλου».

Στη συνέχεια αναφέρθηκε στις Ιερατικές Συνάξεις που πραγματοποιήθηκαν τα δύο προηγούμενα χρόνια. Εξήγησε ότι από τον Ιανουάριο μέχρι τον Δεκέμβριο του 2026 θα πραγματοποιηθούν δέκα Γενικές Ιερατικές Συνάξεις στην Ιερά Πόλη του Μεσολογγίου, με θεματολογία σχετική με το μέγιστο ιστορικό γεγονός της Εξόδου των Ελευθέρων Πολιορκημένων του Μεσολογγίου.

Οι τέσσερις Ιερατικές Συνάξεις του έτους 2025 θα έχουν ένα ενιαίο θέμα τις Ιερές Ακολουθίες του Νυχθημέρου και τα Ιερά Μυστήρια της Εκκλησίας μας. Το θέμα αυτό θα συνεχιστεί, συν Θεώ, από τον Ιανουάριο του έτους 2027.

«Στόχος θα είναι να καταλήξουμε σε ένα ενιαίο τελετουργικό τυπικό στην Ιερά Μητρόπολή μας για την τέλεση των Ιερών Ακολουθιών, το οποίο θα εφαρμόζουμε όλοι ανεξαιρέτως στην Θεία Λατρεία. Επίσης, μετά την ολοκλήρωση των Συνάξεών μας θα προβούμε σε μια πολύτομη έκδοση που θα καταγράψει και θα παρουσιάσει τα σημαντικότερα λειτουργικά και τελετουργικά σημεία όλων των Ιερών Ακολουθιών και των Ιερών Μυστηρίων. Αυτό θα αποτελέσει ένα εύχρηστο εργαλείο τόσο για τους παλαιότερους κληρικούς, αλλά κυρίως και προπάντων για τους νέους κληρικούς που χειροτονούνται και τοποθετούνται σε απομακρυσμένες Ενορίες, χωρίς να υπάρχει ο τρόπος και η δυνατότητα να μαθητεύσουν στη λειτουργική.

Με τη Χάρη του Θεού μέχρι τον Δεκέμβριο θα ασχοληθούμε και θα μελετήσουμε την Ακολουθία του Εσπερινού. Έχουμε αναζητήσει και επεξεργαστεί όλα τα είδη των Εσπερινών που τελούνται μέσα στη διάρκεια του εκκλησιαστικού έτους, τα οποία θα παρουσιάσουμε και θα αναλύσουμε σε θεωρητικό και πρακτικό επίπεδο» ανέφερε ο Μητροπολίτης κ. Δαμασκηνός και έδωσε τον λόγο στον εισηγητή της πρώτης Συνάξεως.

Ο π. Ιωάννης τόνισε, ότι ο Χριστιανός ως ζωντανό και ενεργό μέλος του Σώματος του Χριστού καλείται να συμμετέχει στην ατομική, αλλά και στη κοινή προσευχή. Η φανέρωση της Εκκλησίας και η αισθητή παρουσία της σ’ ένα συγκεκριμένο τόπο και χρόνο πραγματοποιείται κατά τη λατρευτική σύναξη των πιστών, που με τον ιερουργό συγκροτείται και φανερώνεται «ἐν τῷ κόσμῳ».

Η αναγκαιότητα συμμετοχής όλου του εκκλησιαστικού σώματος στην

ακατάπαυστη και αδιάλειπτη προσευχή διαμόρφωσε με το χρόνο τις «λειτουργικές προσευχές», οι οποίες πραγματώνονται μέσω των ιερών ακολουθιών του νυχθημέρου. Όλες αυτές οι ακολουθίες, όπως εξελίχθηκαν μέσα στο διάβα των αιώνων, αποβλέπουν στο να δοθεί η δυνατότητα στα μέλη της Εκκλησίας να συνέρχονται «επί το αυτό» και να έχουν ως Σώμα Χριστού κοινωνία με τον Τριαδικό Θεό.

Στη συνέχεια της εμπεριστατωμένης ομιλίας του, ανέλυσε την ακολουθία του Εσπερινού και παρουσίασε την θεολογική της διάσταση. Τόνισε, ότι πρόκειται για μια αρχαιότατη ακολουθία της Εκκλησίας, που σηματοδοτεί τη λήξη μιας ημέρας και συγχρόνως την έναρξη μιας καινούργιας ημέρας. Ιδιαίτερο στοιχείο προσδιορισμού του εσπερινού είναι η δύση του ηλίου. Ο λαός του Θεού κατά τη δύση του ηλίου από μια ενδόμυχη ανάγκη δοξολογίας και ευχαριστίας του Κτίστη των απάντων εκκλησιάζεται, όπως παλαιότερα τη στιγμή αυτή οι αρχαίοι λάτρευαν τον ήλιο που έδυε.

Επίσης παρουσίασε τα είδη των Εσπερινών που υφίστανται σήμερα στο λειτουργικό τυπικό: ο μικρός και μεγάλος εσπερινός, ο εσπερινός μετά και άνευ εισόδου, οι ακολουθίες των εσπερινών που συνδέονται με τη Θεία Λειτουργία του Μεγάλου Βασιλείου (Παραμονές Χριστουγέννων και Θεοφανείων, Μ. Πέμπτη και Μ. Σάββατο) και τη Θεία Λειτουργία των Προηγιασμένων Τιμίων Δώρων και βεβαίως οι κατανυκτικοί εσπερινοί της Αγίας και Μεγάλης Τεσσαρακοστής και ο εσπερινός της Γονυκλισίας ανήμερα της Πεντηκοστής.

Ο ομιλητής τόνισε, ότι ο Εσπερινός μας υπενθυμίζει τη λειτουργία του κόσμου, αλλά και όλο το μυστήριο της σωτηρίας και αναγέννησης του ανθρώπου. Η ακολουθία στοχεύει στην εξύμνηση των θείων μεγαλείων και στην δοξολογία του Θεού για την ανεκτίμητη προσφορά Του στο «αδαμιαίο γένος», αλλά και στο να ενώσει τα διεστώτα, να συνεορτάσουν τα επίγεια με τα επουράνια. Ο χριστιανός μέσω της εσπερινής λατρείας μπορεί από τα ορατά δημιουργήματα της πλάσης να μεταβεί στον αόρατο κόσμο του Θεού.

Στη συνέχεια αναφέρθηκε στην Λειτουργική – Τελετουργική Δομή του Εσπερινού και παρουσίασε την ποιμαντική της διάσταση.

Η αξιοποίηση του πλούτου των ιερών ακολουθιών και ιδιαιτέρως του εσπερινού πρέπει πρωταρχικά να είναι πνευματική. Δηλαδή να προβάλλεται για ψυχική ανάταση, να κατανύσσει τις ψυχές των πιστών, να ημερώνει τα συναισθήματά τους, να καλλιεργεί την ύπαρξή τους, να γεωργεί προς καρποφορία το γεώργιο της ζωής τους, να τους διδάσκει την αγάπη και τον αλληλοστηριγμό, που είναι ο τρόπος ζωής της πνευματικής οικογένειας του Θεού, της αληθούς κοινωνίας εν

Χριστώ στην κοινή σύναξη της ενορίας.

Παράλληλη με την πνευματική είναι και η αγιαστική αξιοποίηση. Ο κάθε καιρός προσευχής της Εκκλησίας, η κάθε ιερή ακολουθία του νυχθημέρου, αποτελεί ευκαιρία κοινωνίας ανθρώπου και Θεού μέσα από τη δοξολογία, τη δέηση και την ευχαριστία, τα οποία αποτελούν συστατικά στοιχεία περιεχομένου των αιτήσεων, των ευχών, των εκφωνήσεων και των ύμνων. Έτσι σταδιακά αγιάζεται η φύση του ανθρώπου με τον αγιασμό των αισθήσεών του, με την πνευματική αναπνοή της μνήμης του Θεού, με την προσκαρτέρηση της πνευματικής – αγιαστικής τροφοδοσίας του ανθρώπου «εν τω οίκω του Θεού» του.

Ιδιαιτέρως όμως ο Εσπερινός δύναται να αξιοποιηθεί ποιμαντικά: ως ένα "παιδευτήριον" προσευχής, ως ένας τρόπος παρηγοριάς και ανάπαυσης του πιστού. Ο εσπερινός δύναται να μας οδηγεί στη βίωση της εκκλησιαστικής ενότητας. Μας απευθύνει ένα καθημερινό προσκλητήριο αυτοκριτικής και μετάνοιας. Η δύση του Ηλίου κατά την οποία τελείται ο εσπερινός μας θυμίζει το τέλος της ημέρας, αλλά και προεικονίζει το πέρασμα από τον παρόντα αιώνα στον μέλλοντα. Η εσπερινή προσευχή αποκτά εσχατολογική διάσταση για τον πιστό.

Τέλος, η ακολουθία του εσπερινού για τον ίδιο τον ιερέα πρέπει να αποτελεί ανανέωση της ποιμαντικής του ταυτότητας και διακονίας.

Κατέληξε λέγοντας ότι η ακολουθία του εσπερινού δίνει τη δυνατότητα του αληθινού στοχασμού στο σύγχρονο άνθρωπο και της πραγματικής αναζήτησης του νοήματος του κόσμου και της ύπαρξης του ανθρώπου. Ο κόσμος ως δημιούργημα του Θεού και ο άνθρωπος ως εικόνα Του είναι οι αλήθειες που τονίζονται ιδιαιτέρα στην ακολουθία αυτή. Γι' αυτό και προσφέρουμε τον εσπερινό ύμνο στο Χριστό, που ευδόκησε να ελεήσει και να καταξιώσει τον άνθρωπο «διά της Αναστάσεως».

Ακολούθησε διάλογος μεταξύ των Ιερέων, που συντόνισε ο Σεβασμιώτατος κατά τον οποίο έδωσε τις απαραίτητες διευκρινήσεις και πρακτικές οδηγίες σχετικά με την τέλεση της Ακολουθίας του Εσπερινού

Κλείνοντας την Ιερατική Σύναξη, ο Σεβασμιώτατος Ποιμενάρχης κ. Δαμασκηνός ευχαρίστησε τον π. Ιωάννη Γκιάφη για την εμπεριστατωμένη εισήγησή του και αναφέρθηκε σε τρέχοντα ποιμαντικά και διοικητικά θέματα, όπως η έναρξη των Κατηχητικών Σχολείων, η έναρξη των Κύκλων Μελέτης Αγίας Γραφής, το πρόγραμμα των Εσπερινών Κηρυγμάτων που θα πραγματοποιήσει ο ίδιος στο Μεσολόγγι και στο Αγρίνιο τα απογεύματα των Κυριακών, κ.α. Τέλος ευχήθηκε σε όλους τους Ιερείς ευλογημένη και καρποφόρα εκκλησιαστική χρονιά.

Πατήστε ΕΔΩ για φωτογραφίες